GAZETA LWOWSKA.

W Poniedziałek **Nro. 8.** 20. Stycznia 1823.

Wiadomości kraiowe.

Ze Lwowa. — C. K. połączona Kancelaryia nadworna mianowała Karola Maschek trzeciego Kommissarza Cyrkułowege w Galicyi, drugim a Walentego Madurowicza Koncepistę guberniialnego, trzecim Kommissarzem Cyrkułowym.

— Z Wiédnia dnia 5. Stycznia. —

Kanclerz Domu, Dworu i Państwa J. C. K. Ap. Mci Xiążę Metternich, powrócił d. 6. b. m. w wieczor do Stolicy z podróży na Kongres do Werony odprawioney iadąc przez Innszbruck i Monachium.

Dyrekcyia uprzywil. banku narodowego Austryiackiego wydała następuiące

Uwiadomienie.

Dyrekcyia uprzywil. Austr. banku narodowego postanowiła, aby w roku bieżącym tak, iak r. 1822go, nastąpiło przeistoczenie Certyfikatów bankowych na C. K. pożyczkę z r. 1821, drugiemu losowaniu podlegaiących.

Przeistoczenie takowe zaczyna się z d. 20. Stycznia r. b. a posiadacze takowych Certyfikatów, za gotowem wykupieniem losowanych zapisów długu i powróceniem dawnieyszego certyfikatu, odbiórą nowy na resztuiącą liczbę zapisów brzmiący.

Za każde takowe przeistoczenie certifikatów przypada bankowi narodowemu należytość dwóch ZR. w Walucie bankowey. Wreszcie wszystkie losowane zapisy tey pożyczki (z należącymi do nich kuponami na prowizyie nie zapadłe) przyięte będą i teraz w Izbie banku eskontowey pod wiadomemi warunkami.

Wiedeń d. 5. Stycznia 1823.

Józef Hrabia Ditrichstein,
Gubernator C. K. Aust. uprzywileiowanego Banku narodowego.
Melchior Kawaler Steiner,
Zastępca Gubernatora w Banku Narodowym.
Józef Woyna,
Dyrektor Banku.

Przy pierwszém dnia wczorayszego odbytém ciągnieniu wielkiey loteryi na Państwo Ernsdorf i dobra Ellgott pięć głównych Numerów trafiło następuiące summy:

Nr. 140,379 — dobra Ellgott.
— 74,900 — 20,000 ZR. W. W.
— 86,011 — 10,000 ZR. pierwsza wolnego losu nagroda.
— 53,462 — 5,000 ZR.
— 167,595 — 5,000 —

Kurs Wiedeński z dnia 9go Stycznia: Obligacyie długu Stanu 5 procentowe w M. K. 84 3/16 — Obligacyie na pożyczkę do wygrania przez losy z r. 1820 za 100 ZR. M. K 122 3/4 — Obligacyie na pożyczkę do wygrania przez losy z r. 1821 za 100 ZR. M. K. 99 1/4. — Certyfikaty na pożycz. z r. 1821 za 100 M K. —. — Kurs na Augszburg za 100 Kur. —— Uso. — Moneta konwencyyna za 100, 249 7/8. — Akcyie bankowe, iedna po 954 2/5 ZR. M. K.

Wiadomości zagraniczne.

Brazyliia i Portugaliia.

Na posiedzeniu Stanów z d. 11. Grudnia Don Acursio de Neves robił następuiące uwagi ściągaiące się do znaiomey sprawy Królowey: »Polityczna Konstytucyia Monarchii w sposób obraźliwy naruszoną została w dostoyney osobie Królowey Donny Carlotty. Bez żadnego processu, bez wyroku wydanego przez władzę sądowniczą, odebrano iey prawa obywatelskie i polityczne, dochody posagu, a nawet i wolność, ponieważ nie pozwalaią iey mieć nikogo przy sobie, ani Infantek iey córek, ani iakieybądź osoby nieodbicie do iey dworu potrzebney. Coż można iey było więcey uczynić, gdyby o naycięższe występki była przekonaną? Przez to Ministrowie z Królową Jeymością tak postępowali, że w skutku prawa z d. 11. Października nie chciała przysiądz na Konstytucyią. Nie iest to ieszcze udowodniono, że Królowa Jeymość znayduie się w przypadku tego nadmienionego prawa, lecz gdyby i tak było, któż upoważnił Ministrów do zostania sędziami Królowey i żeby w sądzeniu dostoyney małżonki zastawili się iego imieniem, gdy ón sam nie ma do tego mocy potrzebney? Pośpiech ten, z którym się zabrano

do dzieła, lepiéy się ieszcze wykryie, gdy rozważymy, że prawem wyznaczono Królowéy 3. Grudnia za ostatni czas do złożenia przysięgi, lecz iuż d. 22. Listopada odebrała Królowa zaostrzone napomnienia, a Minister Marynarki ieszcze 23. otrzymał zlecenie mieć na pogotowiu fregatę do wywiezienia Królowéy Jeymości z Królestwa, a nakoniec 2. Grudnia, a zatem całym dniem przed wyyściem terminu, Minister Marynarki dał odpowiedź, że fregata Perola była iuż na pogotowiu. Tak więc spieszono się ażeby dnia 4. oddalić Królowę, któréy zasłużona pochwała z powodu iéy przychylności ku systematowi konstytucyynemu nieraz w sali téy brzmiała. A z iakiegoż powodu ten nadzwyczayny pośpiech? Ażeby Króla rozłączyć z iego Królewską towarzyszką, całą Królewską rodzinę w smutku pogrążyć, a narodowi bolesne sprawić uczucie, którém nieodzownie napełniłoby go to widowisko, gdyby byli nie oznaymili lekarze, że zdrowie Królowéy było w niebezpieczeństwie. To wdzieranie się wykonawczéy władzy w sprawy sądownicze, to nadwerężenie osobistéy i Królewskiéy władzy Królowéy Jeymości, brak wszelkich względów, iaki Ministrowie okazali Stanom, których rada w tak ważnéy sprawie powinna była bydź niemniéy zaciąganą, iak owa Rady Stanu, to wszystko byłoby nie do uwierzenia, gdyby nie stało iawnie w doniesieniu Ministrów uczynionem Stanom. Widoczną iest rzeczą, że Królowa tylko wyrokiem władz sądowniczych może przyyść o utratę wolności swoiéy, swoich praw i posagu. Lecz ponieważ zamachy stronnicze tylko w sposób stronniczy naprawionemi bydź mogą, przekładam więc: 1) ażeby Królowéy przed wszystkiém przywrócone było zupełne użycie iéy wolności i wszelkich iéy praw, iakie posiadała przed wyrokiem z d. 4. 2) Wtedy dopiero może bydź wytoczona sprawa przed władzą, którą Stany oznaczą, albo przed samemi Stanami, na wzór téy, która prowadzoną była w Anglii przeciw tamteyszéy zmarłéy Królowéy, gdyż Królowa Jeymość posiadaiąca wszystkie prawa swoiego dostoynego małżonka, nie ma żadnego stanowczego sędziego. Tym sposobem postąpi się z korzyścią dla sprawiedliwości i sławy narodowéy, a narod ochroniony zostanie od złego uczynku, do którego Ministrowie przywieść go chcieli. Powiedzianoby bowiem, że nasz powszechnie szacowany Król znayduie się w stanie przymusu, — gdy się o tém za granicą dowiedzą, że dobrocią i czułością ku swoiéy rodzinie wyszczególniaiący się Król, miasto co miał sprawę tę posłać Stanom, iak mu rada Stanu radziła, powziął pośpieszny zamysł, do którego Ministrowie go nakłonili, zamysł z uczuciami iego serca w istnéy sprzeczności będący.«

Wniosek ten podpisany przez sześciu Deputowanych podany był Stanom, i chociaż niektórzy współczłonkowie nastawali na iego odrzucenie, oświadczono wszelako, że Stany na trwałe posiedzenie maią się zgromadzić i wziąć go pod ścisłą rozwagę. Uznawszy wniosek ten za niecierpiący zwłoki odczytano go po raz drugi, a zgromadzenie odesłało go do specyialnéy Kommissyi, która ma przepatrzyć akta tyczące się téy sprawy, i o nich dać swoie zdanie.

Hiszpaniia.

— *Z Madrytu d.* 12. *Grudnia.* —

Stany odrzuciły proiekt Pana Scerra względem utworzenia banku, maiącego się trudnić przedażą i kupnem papierów skarbowych, oraz względem pożyczki patryiotycznéy.

Donoszą z Alkaniz, iż obie strony walczące w Niższéy Arragonii, uszykowały swoie siły w trzy kolumny. Konstytucyioniści przeznaczyli swoie oddziały do oblężenia Aliagi, zasłonienia wąwozów Katalonii i naprzeciw oddziałowi dowódcy Roialistów Rojo. Roialiści zaś zwrócili swoie kolumny pod Mequinenza ku Nawarze i rzece Ebro, a oddziały Cuevillas i Merino za góry Orduna.

Jenerał Dupuy i inny wyższy Oficer z dawnieyszéy gwardyi, zostali uwięzieni w Andaluzyi i sprowadzeni do tuteyszéy Stolicy.

Do kilku oddziałów woyska posłano rozkaz, aby się połączyły z woyskiem Jenerała Mina.

Zamek Pardo wyporządzaią śpiesznie na przyięcie Królowéy Portugalskiéy, która tam mieszkać będzie.

— *Ztamtąd dnia* 16. *Grudnia.* —

D. 14. b. m. Rząd podał Stanom proiekt, aby dzień 7. Lipca ogłoszono uroczystością Narodową, aby na pamiątkę iego wzniesiono pomnik na placu Konstytucyynym, aby wypadek ten wystawiono wypukło-rzeźbą w sali Stanów, nakoniec, aby wybito stosowne medale i rozdano ie tym, którzy w ówczas byli uzbroieni.

Bessieres przy pomocy Mirallesa i Royo uczynił wycieczkę z Mequinenza, lecz ze stratą 60 zabitych, a 26 w niewolą wziętych cofnął się do twierdzy.

Od granic Hiszpańkich d. 14. *Grudnia.* — Dowódcy Roialistów, Mosen Antoni, Malville i Fleyre, którzy się dotąd ieszcze na ziemi Hiszpańskiéy utrzymać zdołali, pokonani w dniach 10 i 11 t. m. przez Jenerała Mi-

na i przepędzeni za granicę, mieli przybydź do St. Laurent.

Mina wydał powszechne przebaczenie dla woyska wiary; lecz tylko korzystać z niey mogą żołnierze i podoficerowie; gdyż Oficerowie są wyłączeni. Wice-Konsul Hiszpański w Perpignan doniósł o tém urzędownie Prefektowi mieyscowemu, z prośbą, aby to nieszczęśliwym zbiegom Hiszpańskim ogłosić kazał.

Arcy-Biskup Tarragoński bawi ieszcze w Perpignan. Trapista i członkowie Rejencyi Hiszpańskiey nie wyiechali z Toulouzy.

Ztamtąd d. 17. Grudnia. — Donoszą z Perpignan, iż przybywa tam ciągle mnóstwo Hiszpanów, lubo znaczna ich liczba udała się iuż z Rejencyią do Toulouzy. Władze odbieraią skargi ze wsi, w których woysko wiary stoi. W wielu mieyscach żołnierze ci bili się z sobą na noże.

Biskup z Carcasone wydał list pasterski do swoiey dyiecezyi, w którym zachęca wszystkich do litości i dobroczynności dla zbiegłych Hiszpanów, szczególniey zaś dla duchownych, i w rozczulaiących wyrazach wielbi życzliwość, z iaką on sam uciekaiąc przed rewolucyią był przyymowany.

Dnia 10. t. m. Mina uderzył na twierdzę Urgelską. Z rozpaczaiącą odwagą przyiął go Romagosa; 500 Konstytucyionistów miało poledz; d. 12. Romagosa uczynił wycieczkę w 1,000 ludzi i rozproszył całkowicie woysko Miny. Mina schronił się do wsi Belver, lecz poprzysiągł zdobyć Urgel.

Ztamtąd d. 19. Grudnia. — Miasto Bajonna zdaie się bydź mieyscem zebrania się Rejencyi Hiszpańskiey i woyska Wiary. Przybył tam O'Donnel, a Prezes Matafiorida iest spodziewany. Quesada ma także ziechać z Paryża. O'Donnel przed wyiazdem swoim podzielił woysko na 4 kolumny. Z Bretanii przybył do Bajonny statek z potrzebami woiennemi, którego przeznaczenie nie iest ieszcze wiadome.

Baron Eroles w towarzystwie Hrabiego Crenolles, Jenerała Francuzkiego, przybył d. 13. t. m. do Toulouzy. Romanillo, o którym rozgłoszono, iż został oskarżony o zdradę i osadzony w twierdzy Urgel, ma także bydź w Toulouzie.

List z St. Beat pod d. 15. t. m. donosi, iż Roialiści, napadnięci od Konstytucyionistów ustąpili z doliny Aran i udali się do Francyi. Jedna ich część przybyła do Fos, a druga do St. Gaudens, zkąd maią bydź posłani w głąb Francyi.

Zdaie się, iż Roialiści zaymną ieszcze Lampurdan.

Wielka Brytaniia i Irlandyia.

Dziennik Dubliński z d. 3. Grudnia zawiera następuiący artykuł: »Spisek na zamordowanie Lorda Wicekróla Irlandyi. — Tego wieczora wsadzono do więzienia Henryka Handwich i Jerzego Graham, ponieważ z wielu innemi osobami sprzysięgali się złośliwie, łączyli się i umawiali, ażeby zamordować Richarda Colley Margrabiego Wellesley, Lorda Wicekróla Irlandyi. Mr. James Forbes z powodu tego samego występku tego wieczora uwięziony został. Matthewa Hanbridge uwięziono za to, że należał do spisku, z którego wypłynąć miało, zaburzenie i że to w samey istocie uskutecznił w nocy z d. 14. Grudnia. Williama Brownlowa i Williama Grahama powoływano z powodu pomnieyszych wykroczeń, lecz uwolniono ich za porękoymią.

Francyia.

Król mianował Wice-Hrabiego Chateaubrianda Sekretarzem Stanu w Wydziale Spraw Zewnętrznych, na mieysce Xiążęcia Montmorency. Monitor z d. 29. Grudnia donoszący o mianowaniu Wice-Hrabiego Ministrem Spraw Zewn. umieścił także rozporządzenie król. z d. 28. mocą którego Xiążę Montmorency mianowany Ministrem Stanu i Członkiem tayney Rady Królewskiey.

D. 23. z. m. przybył z Madrytu nadzwyczayny goniec do Posła Rossyyskiego przy Dworze tuteyszym, a nazaiutrz wieczorem udał się w dalszą podróż do Petersburga.

Minister nasz interessów zagranicznych wysłał nazaiutrz gońca do Madrytu.

Król Hiszpański przez Posła swego w tuteyszey stolicy, kazał zasięgnąć rady trzech Adwokatów Francuzkich, czyli zaciąganie pożyczki w Paryżu dla Rejencyi Urgelskiey podług praw kraiowych zasługuie na karę. Adwokaci oświadczyli zdanie swoie, iż w tém zachodzi obraza Monarchy, tém większa, iż Rząd Hiszpański mógłby użyć prawa odwetu i że skarga może bydź podana do Sądu. Poseł pociągnął potém Panów Ouvrard i Rougement do Sądu Policyi poprawczey i sprawę tę polecił Adwokatowi Mangin.

Monitor donosi z Bajonny, co następuie: »Margrabia Matafiorida i inni członkowie Rejencyi, przybędą wkrótce do Bajonny. Dowódcy Roialistów, którzy powrócili do Francyi, oczekuią Rejencyi dla naradzenia się z nią względem rozpoczęcia nowey kampanii.

Nawrra będzie dla woyska Wiary tém, czém była Kataloniia, z tą tylko różnicą, iż pierwsza prowincyia wystawia daleko więcey źródeł i może dostarczać posiłki z Biskai, którey wiarność przewyższa wszelką pochwałę. Sztab artyleryi konney uda się do Toulouzy, dla zaciągu i opatrzenia w konie.«

Kraków.

Na dziesiątem posiedzeniu seymowém d. 12. z. m., między innemi uchwalono iednomyślnie, na wniosek *Marszałka*, przedstawienie Senatowi prosby Izby Reprezentacyyney, o powiększenie pensyi do osoby, Prokuratorowi Trybunału pierwszey Instancyi Leonowi Chwalibogowskiemu, sprawuiącemu nadto, corocznie, z chlubą i powszechnem ukontowaniem, dostoyność Sekretarza Seymu; który się dobrze zasłużył narodowi.

Na iedynastem posiedzeniu Seymu z d. 14. Grudnia (gdyż w Piątek niebyło posiedzenia) wniesiony proiekt Senatu, zamienienia podatku czopowego na podatek stały w miastach okręgowych Chrzanowie, Trzebini i Nowey Górze, nieutrzymał się większością głosów. Następnie proiekt zniesienia podatku *Subsidium Charitativum* i pół podymnego wieyskiego, przesłany został Senatowi z przełożeniem potrzeby odosobnienia kategorii.

Królestwo Polskie.

Gazeta Warszawska umieściła pod d. 4. b. m., co następnie:

Wypis z Protokółu Sekretaryiatu Stanu Królestwa Polskiego:

»My Alexander I. i t. d.«

»Potrzeba usunięcia szkodliwych skutków wynikaiących z wprowadzania w zbyt wielkiey ilości towarów zagranicznych do Naszego Królestwa Polskiego, w chwili, gdy handel wychodowy tegoż Królestwa z powodu środków przyiętych przez inne Rządy ścieśniony został i konieczność dźwignienia przemysłu, który sam tylko zdolny iest zapobiedz podobnym nadal stratom, zpowodowały Rząd Królestwa Polskiego do przyięcia Systematu w Cesarstwie Naszem zaprowadzonego i do ustanowienia takichże samych urządzen handlowych, z zastosowaniem onych do położenia i potrzeb swoich.«

»Roztrząsnąwszy przedstawiony Nam w tym celu przez Namiestnika Naszego rapport; rozkazawszy nadto zdać sobie sprawę z szczególnych rozporządzeń w nim obiętych i znalazłszy ie zgodne z nowemi stosunkami, iakie iednoczy z Cesarstwem wspólność zasad i iednostayność urządzeń handlowych;«

»Postanowiliśmy i stanowiemy, co następuie:«

»Artykuł 1. Taryfa tu załączona, przedstawiona Nam przez Namiestnika Naszego, urządzaiąca stosunki handlowe Królestwa z kraiami obcemi, zatwierdzoną zostaie co do handlu wchodowego. Co zaś do exportacyi, każdy produkt surowy, taryfami Cesarstwa do wyprowadzenia zabroniony, będzie podobnież zakazany w taryfie Królestwa.«

»Art. 2. Rozporządzenia tymczasowe tyczące się stosunków handlowych Królestwa z Prussami, obięte w uchwale Namiestnika Naszego z d. 23. Kwietnia r. b. ulegną modyfikacyiom, iakie negocyiacyie rozpoczęte w tym względzie z Dworem Berlińskim wskażą.«

»Art. 3. Stosunki handlowe między Cesarstwem i Królestwem opierać się będą na następuiących prawidłach:«

»§. 1. Płody surowe obu Państw, nie będą podlegać żadney opłacie w swym przechodzie i wzaiemnie będą mogły bydź przewożone i przedawane z wszelką wolnością.«

»§. 2. Każdy płód kraiowy wyrobiony w iednem z dwóch Państw, podlegać będzie przy wchodzie do drugiego opłacie, która nie będzie wyższą nad ieden od sta.«

»§. 3. Każdy płód zagraniczny wyrobiony w iednym z dwóch kraiów, opłacać będzie przy wchodzie do drugiego cło, które przenosić nie będzie trzech od sta.«

»§ 4. Przy wprowadzeniu wyrobów i produktów kraiowych lub zagranicznych, takowe opatrzone będą świadectwami pochodzenia stosównie do oddzielnego urządzenia.«

»§. 5. Handel tranzytowy wchodowy i wychodowy, będzie wzaiemnie wolny dla obu Panstw, to iest: dla Królestwa przez porty prowincyiów Rossyyskich nad morzem Baltyckiem położonych, stosównie do zasad przyiętych co do tranzytu między Odessą i Brodami w konwencyi zawartey w Petersburgu, między Austryią i Rossyią, na dniu 4. (16.) Sierpnia 1818 roku, a dla Cesarstwa przez wszystkie komory pograniczne Królestwa.«

»§. 6. Towary Aptekarskie nie będąc uważane za przedmiot handlu, każde Panstwo zachowa iedno względem drugiego przepisy ustanowione względem nich w właściwych taryfach.«

(*Dokończenie nastąpi.*)

Redakcyia F. Krattera. — Drukiem J. Pillera.